

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

OSG Singelland Het Drachtster Lyceum

Vastgesteld 01-03-2024

Naam school	OSG Singelland, Het Drachtster Lyceum
Bestuur	OSG Singelland
Adres	Torenstraat 28, 9201 JW Drachten
Telefoonnummer	0512-571020
Email	drachtsterlyceum@singelland.nl
Website	www.singelland.nl/het-drachtster-lyceum
Brinnummer	04YE
Contactpersoon	B. Dijkstra

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Beschrijving van de niveaus van ondersteuning	3
Inleiding	3
1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)	4
1.3 Extra ondersteuning (MEERDOEN)	4
1.4 Speciale ondersteuning	4
1.5 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften 'grenzen aan de ondersteuning'	4
Hoofdstuk 2 Meerdoen binnen onze school	5
2.1 De visie op Meerdoen (extra ondersteuning) van het Drachtster Lyceum	5
2.2 Beschikbare rollen binnen de school	5
2.3 Voorzieningen	6
2.4 Aanpassingen in en om het gebouw	7
2.5 Hoe rekken we de spelregels op?	8
Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)	18

Voorwoord

In dit schoolondersteuningsprofiel van het Drachtster Lyceum (vanaf hier profiel genoemd) kunt u lezen hoe de school leerlingen ondersteunt. Dit SOP is vooral voor ouders en betrokkenen¹ geschreven. Het kan ook voor andere doelen gebruikt worden:

- *Inzicht:*
Het profiel vertelt ouders hoe de school basisondersteuning en extra ondersteuning biedt. Ook vertelt het welke kennis en mogelijkheden er op de school zijn.
- *Afweging:*
Het profiel helpt de school bij de afweging of de school voor haar leerlingen passend onderwijs kan bieden.
- *Informatie:*
Het profiel geeft informatie voor het samenwerkingsverband. Zo wordt duidelijk of alle scholen een dekkend netwerk van passend onderwijs vormen voor alle leerlingen in de regio Zuidoost-Friesland.

De school is wettelijk verplicht in dit profiel de taken, verantwoordelijkheden en manier van werken rondom Passend Onderwijs op te schrijven. In de regio is de basisondersteuning vastgesteld. Dit profiel beschrijft hoe de school deze basisondersteuning uitvoert. De basisondersteuning is in bijlage 1 beschreven. Ook wordt beschreven welke extra ondersteuning de school aan hun leerlingen kan geven.

Voor meer informatie over de school kunt u natuurlijk ook de website van deze school bekijken. Hierop is bijvoorbeeld de schoolgids met informatie voor u als ouders te vinden. Ga vooral ook eens kijken op de open dag om de sfeer te proeven en al uw vragen direct te stellen. U kunt ook eens een afspraak maken voor een gesprek op de school. Op open dagen kunt u uw vragen stellen en de sfeer proeven. Natuurlijk kunt u ook een afspraak met iemand van de school maken.

Het profiel is met zorg en aandacht opgesteld door de schooldirectie van deze schoollocatie. Het is maximaal vier jaar geldig. Binnen die vier jaar wordt de inhoud regelmatig opnieuw bekeken en zo nodig aangepast.

De ouders, docenten en leerlingen in de Medezeggenschapsraad van het Drachtster Lyceum hebben voordat het profiel is vastgesteld advies gegeven over de inhoud van het profiel.

Het schoolondersteuningsprofiel is voor het laatst bijgesteld op: 01-03-2024

¹ Ouders en verzorgers en betrokkenen worden hierna ouder(s) genoemd.

Hoofdstuk 1

Beschrijving van de niveaus van ondersteuning

1.1 Inleiding

Het Drachtster Lyceum werkt met 34 andere schoollocaties samen in een samenwerkingsverband: Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland.

Alle scholen mogen zelf bepalen op welke manier zij aan hun leerlingen onderwijs bieden. Binnen dit samenwerkingsverband is afgesproken dat alle schoollocaties voldoen aan de minimale eisen van de onderwijsinspectie. Dit wordt 'Meedoen' genoemd.

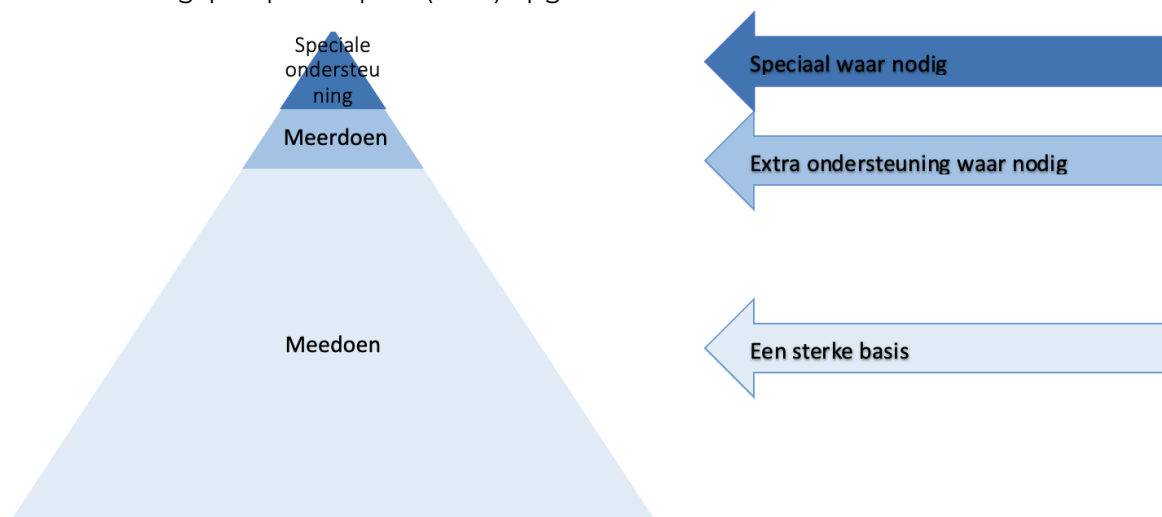
Daarnaast zijn er schoollocaties die zich meer hebben gespecialiseerd in bepaalde richtingen van het onderwijs aan hun leerlingen. Dat wordt 'Meerdoen' genoemd.

Binnen het samenwerkingsverband zijn er scholen voor speciaal onderwijs (VSO). Of de leerling binnen de school ondersteund wordt op het gebied van Meedoen of Meerdoen hangt af van:

- Hoe veel en hoe lang de leerling de ondersteuning nodig heeft
- Hoe de ondersteuning geregeld is binnen de school
- Of de school wel de benodigde expertise heeft
- Hoeveel aanpassingen er in methoden/materialen/faciliteiten voor uw kind nodig zijn
- De mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft
- Of eventuele andere instanties beschikbaar zijn om mee samen te werken

Als een leerling geplaatst wordt op het VSO is altijd een indicatie nodig van het Samenwerkingsverband. Er zijn afspraken gemaakt wanneer hiervoor een indicatie afgegeven kan worden.

Het is belangrijk dat altijd een analyse wordt gemaakt van de ondersteuning die de leerling nodig heeft en welke soort ondersteuning daarbij past. Ook wordt gekeken of de school deze ondersteuning zelf kan bieden. Deze analyse gebeurt steeds opnieuw, omdat de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan veranderen. De analyse wordt in een ondersteuningsperspectiefplan (OPP) opgeschreven.

1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)

'Kleine veranderingen in het speelveld'

Dit is de hulp die elke leerling kan krijgen, als dat nodig is. Binnen het Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO is afgesproken dat het niveau van deze ondersteuning de norm is die de onderwijsinspectie stelt aan de basiskwaliteit van het onderwijs.

De meeste leerlingen kunnen met de basisondersteuning het onderwijsprogramma in hetzelfde tempo volgen als hun klasgenoten. Het niveau van de basisondersteuning staat in het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband en in bijlage 1 van dit profiel. De basisondersteuning wordt dus niet apart beschreven.

1.3 Extra ondersteuning (MEERDOEN)

'Aanpassen van de spelregels'

Wat een school kan bieden aan 'Meerdoen' kan verschillen per school. Voor een aantal leerlingen is er meer nodig dan de ondersteuning in de basis, zoals: de structurele aanpassing van de regels van de opleiding. Voorbeelden zijn: aanpassingen in de begeleiding, in het onderwijsprogramma (de vakken), op welke manier toetsen worden afgenomen of in het schoolgebouw. De verwachting is dat door het oprekken van de 'spelregels' deze leerlingen het diploma kunnen halen. De hulp en aanpassingen worden voor een langere tijd voor deze individuele leerling ingezet. De school maakt maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Hiervoor wordt een plan opgesteld, dat wordt een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) genoemd. Ouders en de leerling denken mee in het opstellen van dit OPP. Zo zijn de ouders en het kind constant en formeel betrokken bij de beslissingen over de aanpassingen in de begeleiding van het onderwijs.

1.4 Speciale ondersteuning

'Veranderen van speelveld'

Soms kan de school de aanpassingen die een leerling nodig heeft, niet bieden. Dan is er binnen het samenwerkingsverband het VSO. Als een leerling op het VSO wordt geplaatst, wordt dit speciale ondersteuning genoemd. Voor deze vorm van ondersteuning moet het samenwerkingsverband een indicatie afgeven.

1.5 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften 'grenzen aan de ondersteuning'

Ondanks wat de school aanbiedt in 'Meerdoen' kan het voorkomen dat school onvoldoende kan bieden om in de onderwijsbehoefte van de leerling te voorzien.

Daarom is een leerling soms beter op zijn of haar plek op een andere school. Dan gaat de school, waar de leerling is aangemeld, met de ouder(s)/verzorger(s) op zoek naar de beste plek voor de leerling. De school heeft deze zorgplicht.

Voor vragen over de ondersteuning op de school, de aanmelding en toelating kan er contact opgenomen worden met de contactpersoon voor toelating, mevrouw K. Postma.

Hoofdstuk 2 Meerdoen binnen onze school

In dit hoofdstuk legt de school uit op welke manier hulp wordt geboden, welke specialisten er binnen de school zijn en hoe bijzondere arrangementen zijn vormgegeven.

2.1 De visie op Meerdoen (extra ondersteuning) van het Drachtster Lyceum

Singelland stimuleert op alle mogelijke manieren en in de meest brede zin van het woord 'talent in ontwikkeling'. Ook voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte wil het Drachtster Lyceum binnen de reguliere setting een omgeving creëren waarin leerlingen zich kunnen ontwikkelen.

Regulier waar het kan en maatwerk daar waar nodig. Dit maatwerk kan geboden worden voor zover het binnen de mogelijkheden van het Drachtster Lyceum valt. De visie van het Drachtster Lyceum is om zo realistisch mogelijk de ondersteuning vorm te geven en tevens tijdig aan te geven wanneer het niet haalbaar is binnen de setting op het Drachtster Lyceum.

2.2 Beschikbare rollen binnen de school

Binnen het schoolteam zijn er verschillende mensen die met hun expertise hulp kunnen bieden aan de leerling. Deze zijn hieronder weergegeven.

	<i>ja</i>	<i>nee</i>	<i>toelichting</i>
Ondersteuningscoördinator	x		Coördineren van activiteiten in het kader van de zorg binnen de school
Orthopedagoog	x		Meedenken in de hulpvragen van leerlingen, ouders en school. Analyseren van de onderwijsbehoefte van de leerling en de ondersteuningsbehoefte van de docenten vanuit stimulerende en belemmerende factoren en vertalen naar handelingsgerichte adviezen.
Psycholoog		x	
Dyslexiespecialist	x		via dyslexie coördinatoren onderbouw bovenbouw
Anti Pestcoördinator	x		Preventie, registratie en advisering bij pesten
Schoolmaatschappelijk werker	x		Ondersteuning bij sociaal emotionele vraagstukken die de schoolgang belemmeren
Bijzondere Talentenbegeleider			Individuele ondersteuning t.a.v. executieve functies bij een leerling
Hoogbegaafdheidsspecialist	x		Ondersteuning en advisering t.a.v. begaafdheid en schoolgang
NT2 specialist	x		Registratie en coördineren / monitoren ondersteuning NT2 leerlingen
Logopedist		x	
Anders:			
Consulent Passend Onderwijs	x		Via het samenwerkingsverband
Life coach	x		Via het samenwerkingsverband
Steunpunt Onderwijs Noord	x		Via het samenwerkingsverband (NB gemaximeerd aantal uren)

2.3 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor groepen leerlingen, die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn vaak (in)gericht op groepen leerlingen die op dezelfde manier geholpen worden.

In paragraaf 2.5 staat precies wat de voorziening is en voor wie de voorziening is ingericht. Deze is alleen beschreven als deze voorziening op de school aanwezig is en binnen Meerdooen valt. Alle andere voorzieningen zijn beschreven op de website van het samenwerkingsverband. Valt de voorziening binnen de school onder meer ondersteuning in de basis (Meedooen) dan is deze beschreven op de website en in de schoolgids van de school.

Voorziening	Op schoollocatie	Binnen het samenwerkingsverband
8+ Opstapklas / Plusklas	Ja	
Interne time-out	Nee	
Check in- Check out	Nee	ja
TOM Klas	Nee	ja
OOM Klas	Nee	ja
Medium voorziening Kentalis	Nee	ja
OPDC	Nee	nee
Anders:	Structuurklas ²	ja

² De structuurklas wordt aangeboden in leerjaar 1, 2 en 3 havo. Elk van deze leerjaren kent één structuurklas.

2.4 Aanpassingen in en om het gebouw

Ook met de inrichting van het gebouw is zoveel mogelijk rekening gehouden met leerlingen die mede door de aanpassingen aan het gebouw een kans hebben hun diploma te halen. In paragraaf 2.4 staat precies welke extra aanpassingen (Meerdoen) aan het gebouw de school heeft gedaan.

	<i>ja</i>	<i>nee</i>
Rolstoeltoegankelijk	x	
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen		x
Rolstoelvriendelijke leslokalen		x
Extra schoonmaak in verband met allergieën		x
Visuele ondersteuning in de school		x
Time-out ruimte		x
Prikkelarme inrichting lokalen		x
Prikkelarme werkplekken in de klas		x
Individuele pauzeruimte		x
Pauzelokaal met toezicht		x
Ruimte met individuele werkplekken	x	
Ruimte voor één op één begeleiding	x	
Therapieruimte	x	

2.5 Hoe rekken we de spelregels op?

Ondersteuningsarrangementen (Meerdoen)

Een aantal leerlingen heeft meer nodig dan de ondersteuning in de basis, zoals: “de regels van de opleiding moeten structureel aangepast worden”. Voorbeelden zijn: aanpassingen in de begeleiding, in het onderwijsprogramma (de vakken), op welke manier toetsen worden afgenomen of in het schoolgebouw. De verwachting is dat door het oprekken van de ‘spelregels’ deze leerlingen het diploma kunnen halen. De hulp en aanpassingen worden voor een langere tijd voor deze individuele leerling ingezet. De school maakt maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als dit gebeurt, noemen we dit MEERDOEN. Dit is extra ondersteuning op schoolniveau. Hiervoor wordt een plan opgesteld, dat wordt een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) genoemd. Ouders en de leerling denken mee in het opstellen van dit OPP. Zo zijn de ouders en het kind constant en formeel betrokken bij de beslissingen welke aanpassingen in de begeleiding van het onderwijs worden gedaan. Deze trajecten zijn eigenlijk altijd maatwerk.

De voorzieningen binnen de school

MEEDOEN	Structuurklas
Inhoud (wat is het)	Een Havo onderbouw klas, met maximaal 24 leerlingen. In de brugklas gaat het om een havo-vwo klas.
Wat is het doel	Meer overzicht en structuur voor leerlingen die daar behoefte aan hebben. Een meer prikkelarme leeromgeving dan in een reguliere klas.
Voor wie	Maximaal 8 leerlingen van de klas met een diagnose waaruit blijkt dat zij behoefte hebben aan extra structuur. De klas is bedoeld voor leerlingen met internaliserend gedrag. De overige leerlingen zijn leerlingen die geen diagnose hebben maar goed passen bij leerlingen met een structuurbehoefte.
Door wie	Docenten en mentor die affiniteit hebben met de doelgroep.
Extra informatie	Aanmelden voor de structuurklas kan aangegeven worden op het aanmeldformulier. Leerlingen die op basis van diagnose worden aangemeld worden eerst door het ondersteuningsteam uitgenodigd voor een intakegesprek, om de ondersteuningsbehoefte van de leerling te verhelderen. En vast te stellen of de structuurklas voldoende ondersteuning voor de leerling biedt. Leerlingen met een contra diagnose (bijvoorbeeld externaliserend gedrag) worden niet in de structuurklas geplaatst. Plaatsing op basis van het aantal beschikbare plekken.

Ondersteuning bij leergedrag

Ondersteuning bij taal- en leesproblemen

MEEDOEN	begeleiding van dyslectische leerlingen in de onderbouw.
Inhoud (wat is het)	Specifieke begeleiding voor de dyslectische leerlingen in de onderbouw (klas 1,2,3)
Wat is het doel	- wegwerken van lees- en spellingsachterstanden; - leerlingen tips geven hoe ze beter kunnen leren (m.n. talen, zaakvakken); - oefenen in het gebruik van ondersteunende software/hulpmiddelen Het uiteindelijke doel is dat leerlingen zo goed mogelijk omgaan met hun dyslexie en dat zichzelf kunnen redden.
Voor wie	Leerlingen met een dyslexieverklaring (klas 1, 2, 3)
Door wie	Dyslexiespecialisten van het Expertisecentrum Singelland (ECS)
Extra informatie	- half lesuur per week (gedurende 20 weken) - Het is belangrijk dat leerling en ouders gemotiveerd zijn en bereid zijn om extra inspanningen te leveren. - De hulp is vraaggericht (d.w.z.: leerlingen komen met eigen hulpvragen); - Dyslectische leerlingen werken in tweetallen bij de begeleider - Ouders betalen een eigen bijdrage (Klas 1 € 45,-, klas 2 en 3 €125,-)

MEEDOEN	SLIPR en sleeplezen in de brugklas
Inhoud (wat is het)	Er wordt in een kleine groep leerlingen met het softwareprogramma SLIPR gewerkt. Hierbij worden teksten teken voor teken op het bord weergegeven en leerlingen moeten direct verklanken waardoor woorden en zinnen ontstaan. Het tempo wordt steeds meer opgevoerd. Door dit hogere leestempo wordt de kwaliteit van het lezen verbeterd (zowel het tempo als de accuratesse).
Wat is het doel	Het doel is dat leerlingen vlot en vloeiend lezen.
Voor wie	Voor brugklasleerlingen die onvoldoende leestempo hebben en/of te veel fouten maken in het lezen.
Door wie	Dyslexiespecialisten van het Expertisecentrum Singelland (ECS)
Extra informatie	6 bijeenkomsten - belangrijk dat leerlingen gemotiveerd zijn en afspraken nakomen - aan het einde van het traject vindt er een test plaats; leerlingen die onvoldoende vooruit zijn gegaan krijgen nog drie keer individuele begeleiding in de vorm van Sleeplezen

MEEDOEN	Begeleiding van dyslectische leerlingen in de bovenbouw
Inhoud (wat is het)	Begeleiding van dyslectische leerlingen in de bovenbouw
Wat is het doel	Signaleren van leerlingen die in de bovenbouw dreigen vast te lopen door hun dyslexie
Voor wie	Bovenbouwleerlingen (klas 4, 5, 6) met een dyslexieverklaring. Leerlingen van wie het vermoeden bestaat dat er sprake is van dyslexie.
Door wie	Dyslexiespecialisten van het Expertisecentrum Singelland (ECS) Dyslexiecoördinator Drachtster Lyceum
Extra informatie	• 6 bijeenkomsten sleeplezen, 2 bijeenkomsten oefenen met de apparatuur; • het is belangrijk dat leerling gemotiveerd zijn en afspraken nakomen; • Leerling/docenten/ouders komen met hulpvragen • Dyslexiecoördinator bovenbouw informeert leerling en ouders van dyslectische leerlingen over mogelijkheden voor auditieve ondersteuning.

MEEDOEN	NT 2
Inhoud (wat is het)	Leerlingen die korter dan 6 jaar Nederlands onderwijs hebben gevolgd.
Wat is het doel	Leerlingen ondersteunen zodat zij ondanks NT2 toch een diploma kunnen halen en worden voorbereid op het vervolgonderwijs en vergroten welbevinden/integratie binnen school.
Voor wie	NT2 leerlingen die korter dan 6 jaar Nederlands onderwijs hebben gevolgd
Door wie	Leerlingbegeleider (docent die affiniteit heeft met de doelgroep) en hier scholing in heeft gevolgd en door studiecoaches (leerlingen uit de bovenbouw, zie hieronder Bijles door een bovenbouw leerling).
Extra informatie	NT2 is in ontwikkeling, valt onder het taalbeleid. Leerlingen krijgen hulp bij hun woordenschat van de verschillende vakken en hulp bij het maken van schrijfp opdrachten, werkstukken en presentaties. Ze krijgen extra training in leesvaardigheid.

Ondersteuning bij leergedrag

MEEDOEN	Kortdurende leerlingbegeleiding
Inhoud (wat is het)	Individuele leerlingbegeleiding op het gebied van plannen/organiseren en leerstrategieën.
Wat is het doel	Leerlingen verschillende manieren van plannen/organiseren en leerstrategieën aanbieden en samen met de leerling ontdekken welke manieren het best passend is bij de leerstijl van de leerling.
Voor wie	Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op het gebied van leren, plannen en organiseren.
Door wie	Leerlingbegeleider (docent die affiniteit heeft met de doelgroep) en hier scholing in heeft gevolgd
Extra informatie	• Leerlingen en ouders zijn gemotiveerd en komen afspraken na • 1x per week één lesuur 6-8x.

MEEDOEN	Bijles door een bovenbouw leerling (studiecoaches)
Inhoud (wat is het)	Individuele, inhoudelijke ondersteuning bij vakken
Wat is het doel	Onderbouw leerlingen ondersteunen bij een bepaald vak, inhoudelijk of t.a.v. aanpak leren voor dit vak
Voor wie	Leerlingen uit klas 1-2-3 (havo en vwo)
Door wie	Leerlingen uit klas 4-5-6 (havo en vwo)
Extra informatie	• Leerlingen en ouders zijn gemotiveerd en komen afspraken na • 1x per week één lesuur + eventuele voorbereiding • de leerling die bijles geeft staat minimaal een 7 voor het vak

MEEDOEN	Hoogbegaafdheid
Inhoud (wat is het)	Leerlingen met een hoogbegaafdheidsprofiel ondersteunen met zaken waar ze op school tegenaan lopen. Het aanbieden van verdieping / verbreding.
Wat is het doel	Voorkomen van onderpresteren en vergroten van het welbevinden
Voor wie	Leerlingen met een hoogbegaafdheidsprofiel
Door wie	Hoogbegaafdheidscoach (docent die affiniteit heeft met de doelgroep) en hier scholing in heeft gevolgd
Extra informatie	Losse ondersteuning op aanvraag: gesprekken over welzijn en functioneren op school; waar nodig/mogelijk aanpassingen op school en ondersteuning bij leren leren. Mogelijkheid van doorlopende ondersteuning in de vorm van een project: de leerling krijgt hulp bij een eigen project in de lessen door de HB-coach en mentor. De HB-coach formuleert samen met de leerling doelen, zowel op sociaal-emotioneel als intellectueel vlak. HB-coach organiseert groepsbijeenkomst.

MEERDOEN	Bijzondere talenten
Inhoud (wat is het)	Leerlingen die langdurig extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van plannen/organiseren. Daarnaast kan er ondersteuning worden gegeven op vraagstukken die te maken hebben met sociale contexten.
Wat is het doel	Leerlingen ondersteunen zodat zij op hun cognitieve niveau toch een diploma kunnen halen en worden voorbereid op het vervolgonderwijs.
Voor wie	Leerlingen met een diagnose ASS of AD(H)D met een extra ondersteuningsbehoefte
Door wie	Leerlingbegeleider (docent die affiniteit heeft met de doelgroep) en hier scholing in heeft gevolgd
Extra informatie	Ieder schooljaar wordt er een startgesprek, tussen evaluatie en eindgesprek gehouden met leerling, ouders, begeleider en ondersteuningscoördinator om de ondersteuningsbehoeften te bepalen en de voortgang te bewaken.

Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren

MEEDOEN	Faalangstreductietraining
Inhoud (wat is het)	Training d.m.v. intervisie en zelfreflectie bestaande uit circa 8 bijeenkomsten
Wat is het doel	Verminderen / (beter) hanteren van faalangstige gevoelens
Voor wie	Leerlingen met faalangst gevoelens uit de onderbouw (leerjaar 1 en 2)
Door wie	Faalangstreductietrainers
Extra informatie	• 8 bijeenkomsten van 1 uur • Aanmelding faalangstreductietraining via mentor

MEEDOEN	Faalangst Spreekuur
Inhoud (wat is het)	1 op 1 gesprekken met een faalangstreductietrainer.
Wat is het doel	Verminderen/(beter) hanteren van faalangstige gevoelens
Voor wie	Leerlingen met faalangst gevoelens
Door wie	Faalangstreductietrainers
Extra informatie	• Inzet van begeleiding van de mentor blijkt niet voldoende te zijn. • Mochten de faalangst gevoelens na drie gesprekken niet afgenomen zijn dan zal de leerling doorverwezen worden naar het ondersteuningsteam.

MEEDOEN	Sociale Vaardigheidstraining (SOVA)
Inhoud (wat is het)	Sociale Vaardigheidstraining "Mag ik meedoen?"(gebaseerd op het werk van Ringrose)
Wat is het doel	De lessen zijn bedoeld voor leerlingen die hun sociale contacten met leeftijdsgenoten willen verbeteren. Ze willen bijvoorbeeld leren vrienden te maken, minder ruzie te maken, makkelijker met kritiek om te gaan of voor zichzelf op te komen. Door deze lessen krijgen de leerlingen meer zelfvertrouwen en leren ze hoe ze kunnen reageren in lastige situaties
Voor wie	Leerlingen klas 1 en 2
Door wie	SOVA trainer
Extra informatie	• 12 lessen van zestig minuten. • Toestemming van ouders en de leerling moet gemotiveerd zijn.

MEEDOEN	Pilot inloopsprekuren schoolconsulent Carins
Inhoud (wat is het)	1 op 1 gesprekken tussen leerling en schoolconsulent vanuit gebiedsteam Carins voor ondersteuning sociaal-emotioneel functioneren. Daarnaast kan de schoolconsulent optreden als schakel tussen school en hulpverlening
Wat is het doel	Het bieden van ondersteuning wanneer de ontwikkeling van het leren wordt belemmerd
Voor wie	Voor leerlingen met sociaal-emotionele problematiek
Door wie	Schoolconsulent gebiedsteam Carins
Extra informatie	• kortdurende interacties op initiatief van de leerling • leerling moet openstaan voor ondersteuning van de schoolconsulent • bij langdurige of niet school gerelateerde problematiek zal er in overleg met ouders worden doorverwezen naar externe hulpverlening

MEEDOEN	Schoolmaatschappelijk werk
Inhoud (wat is het)	1 op 1 gesprekken tussen leerling en schoolmaatschappelijk werker bij psychosociale problematiek. Daarnaast kan de schoolmaatschappelijk werker optreden als schakel tussen school en hulpverlening
Wat is het doel	Het bieden van psychosociale hulpverlening wanneer de ontwikkeling van het leren wordt belemmerd
Voor wie	Voor leerlingen met psychosociale problematiek
Door wie	Schoolmaatschappelijk werker
Extra informatie	• kortdurende en zo nodig langer durende interacties • leerling moet openstaan voor ondersteuning van de schoolmaatschappelijk werker • bij langdurige of niet school gerelateerde problematiek zal er in overleg met ouders worden doorverwezen naar externe hulpverlening

Ondersteuning bij fysieke en/of somatische beperkingen

MEERDOEN	Steunpunt Onderwijs Noord - Refit
Inhoud (wat is het)	Steunpunt Onderwijs Noord biedt ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen, leerlingen met een lichamelijke beperking en zeer moeilijk lerende kinderen binnen de reguliere VO-scholen. Deze ondersteuning is aanvullend op de expertise en begeleiding die door het consultatieteam van het samenwerkingsverband en binnen de scholen wordt gegeven.
Wat is het doel	Zieke leerlingen, leerlingen met een beperking en zeer moeilijk lerende kinderen binnen het regulier VO leiden naar een diploma.
Voor wie	• Voor scholen door middel van voorlichting en ondersteuning met betrekking tot de begeleiding van leerlingen met ondersteuningsvragen op het gebied van fysieke- en/ of somatische beperkingen waarvoor binnen het consultatieteam van het samenwerkingsverband geen expertise beschikbaar is • Voor kinderen met onverklaarbare somatische klachten. Dit aanbod kan op individuele of in bepaalde gevallen via een groepsgewijze aanpak vorm krijgen.
Door wie	Steunpunt Onderwijs Noord
Extra informatie	De dienstverlening is door het samenwerkingsverband (met een gemaximeerd aantal uren) centraal ingekocht bij het Steunpunt. Om gebruik te kunnen maken van deze dienstverlening kan een school contact opnemen met het kantoor van het samenwerkingsverband.

(School)loopbaanondersteuning

MEEDOEN	Verzuimspreekuur Jeugdverpleegkundig GGD
Inhoud (wat is het)	Spreekuur voor leerlingen die bovengemiddeld ziekteverzuim hebben
Wat is het doel	Door tijdig het gesprek aan te gaan met leerlingen met ziekteverzuim wordt de ondersteuningsbehoefte van de leerling in kaart gebracht en kan school hierop inspelen. Door vroegtijdig met de leerling in gesprek te komen kan in veel gevallen ziekteverzuim voorkomen worden.
Voor wie	Individueel: leerlingen met ziekteverzuim
Door wie	Jeugdverpleegkundige GGD Fryslân
Extra informatie	Daar waar nodig werkt de jeugdverpleegkundige samen met het ondersteuningsteam door middel van 1Kind1Plan. Ziekteverzuim of andere medische klachten liggen ten grondslag van de afspraak.

Ondersteuning door aanpassingen in de organisatie

MEERDOEN	Aangepast lesrooster
Inhoud (wat is het)	Sommige leerlingen zijn door medische en/of psychische klachten tijdelijk niet in staat een volledig lesrooster te volgen. Samen met leerling, ouders, school en mogelijk externe betrokkenen wordt er een (tijdelijk) aangepast programma gemaakt.
Wat is het doel	Door middel van een gezamenlijk plan de leerling geleidelijk terug laten keren naar een volledige lesdag.
Voor wie	Leerlingen met medische en/of psychische problemen
Door wie	Leerling, ouders, mentor en/of leerling, coördinator, jeugdverpleegkundige
Extra informatie	Naast een aangepast rooster wordt er door middel van een 1Kind1Plan gesprek een handelingsplan (OPP) opgesteld. Hierdoor kan de leerling zo goed mogelijk worden voorzien in zijn/haar ondersteuningsbehoeften.

Ondersteuning door aanpassingen in het lesmateriaal

MEEDOEN	Deskundigenverklaring t.b.v. aanpassingen in het onderwijs(materiaal)
Inhoud (wat is het)	Wegens verschillende redenen (te denken valt aan ontwikkelingsproblematiek of medische redenen) heeft een leerling soms aanpassingen nodig. Hiervoor wordt onderzocht welke aanpassing nodig is om in de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voorzien, te denken valt aan: - tijdverlenging (tempopas) extra tijd bij toetsen, dan wel kortere toetsen nodig zijn om in de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voorzien. - aanpassingen in het onderwijs(materiaal) Aanpassingen kunnen zijn: extra pauzes, auditieve ondersteuning en toetsen in een aparte ruimte maken. Er wordt door de orthopedagoog een deskundigenverklaring opgesteld.
Wat is het doel	De leerling voorzien in zijn/haar ondersteuningsbehoefte
Voor wie	Voor leerlingen met informatieverwerkingsproblematiek, voor leerlingen met ontwikkelingsproblematiek of een medische diagnose.
Door wie	Orthopedagoog en leerlingcoördinator
Extra informatie	Voor iedere individuele leerling dient de situatie goed en zorgvuldig bekeken te worden. Als Ondersteuningsteam DL hanteren we hiervoor richtlijnen gekoppeld aan wettelijke mogelijkheden en bepalingen zoals genoemd in art. 55 van het Examenbesluit.

Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)

Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft het minimale niveau van basisondersteuning gedefinieerd op basis van de normen voor de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie met betrekking tot de onderwijskwaliteit (Onderwijsproces en Schoolklimaat).

(Onderzoekskader 2021, geldig per 1 augustus 2021)

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces

OP1. Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en de samenleving.

Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's.
Onder aanbod verstaan we alle lesinhouden, ook die digitaal zijn of online aangeboden worden.
Het aanbod van de school is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
Het aanbod wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
Het aanbod is doelgericht, samenhangend en herkenbaar.
De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren verdeeld.
Het aanbod draagt bij aan het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving.
Het aanbod omvat mede activiteiten voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Stages kunnen, met name in het vmbo, onderdeel uitmaken van het aanbod. Wanneer een school stages aanbiedt, zorgt ze ervoor dat de inhoud en vormgeving van de stage bijdraagt aan de voorbereiding van de leerling op het vervolgonderwijs en de samenleving

OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.

De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen.
Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig.

De school vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Het stelt de school in staat zorg te dragen voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerling.
De school waarborgt daarmee voor leerlingen de ononderbroken ontwikkeling en voortgang daarin en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen.
De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.
Wanneer individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Vervolgens bepaalt zij wat er nodig is om op eventuele achterstanden of voorsprongen in de ontwikkeling van leerlingen in te spelen. De school biedt de begeleiding vervolgens gestructureerd aan.
Waar nodig betreft de school het samenwerkingsverband, de gemeente en zorginstanties bij de begeleiding van de leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om het onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen.
De school besteedt op een structurele en herkenbare manier aandacht aan het bestrijden van (taal)achterstanden.
De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden.
Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe zij het onderwijs afstemt op de behoefte van de leerling en registreert het ontwikkelingsperspectief in BRON.
De school voert de geplande ondersteuning uit.
De inhoud en uitvoering van dit plan wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders geëvalueerd.
De school vervult de zorgplicht passend onderwijs.
Wanneer de school de extra ondersteuning voor een leerling niet kan bieden, zoekt de school in samenwerking met ouders en zo nodig het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek.

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.

De pedagogisch-didactische visie van de school is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren.
De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben.

De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leerstof omvat kennis, vaardigheden en attitudes en wordt in een logische opbouw aangeboden.
De leraren creëren een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor leerlingen actief en betrokken zijn.
Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureren de leraren het onderwijsaanbod zo dat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken.
Leraren hebben hoge verwachtingen van leerlingen en geven leerlingen feedback op hun leerproces.
De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd doelgericht af op de onderwijsbehoeften van groepen en individuele leerlingen, inclusief op de sociale en maatschappelijke competenties.
De afstemming is zowel gericht op (pedagogische) ondersteuning als op uitdaging, afhankelijk van de onderwijsbehoeften van leerlingen

OP4. Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijk verplichte onderwijstijd.
De school stelt daartoe, met instemming van de medezeggenschapsraad, vast welke activiteiten onder de onderwijstijd vallen.
De school plant de onderwijsactiviteiten weloverwogen over het schooljaar en deze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren.
De school verdeelt de tijd zo over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen.
De school heeft beleid om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten van leerlingen tegen te gaan, zodat ook op leerlingniveau gestreefd wordt de onderwijstijd te behalen.
De school maakt, zo nodig, volgens de wettelijke voorschriften gebruik van de mogelijkheden om, in het belang van de individuele leerling, af te wijken van de verplichte onderwijstijd en/of van de mogelijkheid om een leerling een deel van de onderwijstijd door te laten brengen op een andere school.

OP6. Afsluiting

De afsluiting van het onderwijs verloopt zorgvuldig.

De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. [Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en de examinering.]
De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement, die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving.
Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden.
Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden.
De examinering verloopt volgens het PTA en het examenreglement.

Kwaliteitsgebied Veiligheid en Schoolklimaat

VS1. Veiligheid

De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.

De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag.
Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school.
De school monitort dit ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument.
De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen.
Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit.
Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.
De school voorkomt, zoveel als mogelijk, (digitaal)pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op.
Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid.
De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.

De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

Daarnaast komt de school de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven

VS2. Schoolklimaat

De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij.

De school creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving.

Het bestuur ziet erop toe dat de school zorgdraagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan.

Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na.

De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen.

Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten

ORI. Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

Dit betekent dat de gemiddelde eindexamenresultaten en de doorstroom in de bovenbouw op of boven de normering liggen die daarvoor geldt.

Bovendien behalen leerlingen in de onderbouw minimaal het opleidingsniveau dat overeenkomt met hun basisschooladvies en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

OR2. Sociale en maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten

minste in overeenstemming is met de verwachtingen van het vervolgonderwijs en de maatschappij.

De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie en heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken.
De school neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties voor leerlingen.
De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken.
De school brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart.
De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competenties behaald heeft

Kwaliteitsgebied sturen, kwaliteitszorg en ambitie

SKA1. Visie, ambities en doelen

De school heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan.

De school heeft, als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg, een gedragen visie, ambities en doelen gericht op goed onderwijs die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
De schoolleiding vertaalt haar visie, ambities en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt daarop om de beoogde resultaten te behalen.
De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert.
De schoolleiding sluit met haar visie, ambities en doelen aan op die van haar bestuur en op de kenmerken van de leerlingenpopulatie van de school. Dit doet zij onder meer door aan te geven hoe ze rekening houdt met (taal)achterstanden, de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap en specifieke leerbehoeften om bij te dragen aan gelijke kansen voor alle leerlingen. Resultaten van eerdere evaluaties, interne en externe dialoog zijn zichtbaar in de doelen voor het onderwijskundig beleid.
De schoolleiding richt de voorwaarden in om de onderwijskundige ambities en doelen te bereiken, waaronder het personeelsbeleid en de organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk

SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, die voortkomen uit haar visie en ambities.
--

De schoolleiding zorgt daartoe voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. Binnen deze kwaliteitscultuur geven schoolleiding en het (bevoegd) onderwijspersoneel samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg, zodat de school als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Waar nodig stuurt de schoolleiding tussentijds bij.
De schoolleiding zorgt ervoor dat de deskundigheidsbevordering van het personeel binnen de gestelde doelen gestalte krijgt. Leraren(teams) oefenen daarbij de eigen verantwoordelijkheid bij het inrichten van hun onderwijs uit.
De schoolleiding toont in haar sturing onderwijskundig leiderschap en zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen te realiseren.
De school geeft uitvoering aan het schoolondersteuningsprofiel. Zij werkt samen met andere scholen, het samenwerkingsverband en andere organisaties, zodat geen leerling tussen wal en schip valt.

SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De school evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt, wanneer nodig, het schoolbeleid bij en betreft interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

De schoolleiding evalueert, analyseert en beoordeelt als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd en informeert het bestuur daarover.
Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Voor een goede overdracht en om zicht te houden op het vervolgsucces van haar leerlingen, onderhoudt de school contact met de scholen/instellingen waar deze naartoe uitstromen
De schoolleiding organiseert tegenspraak. Daarvoor gaat zij actief een dialoog aan met in ieder geval ouders, personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR) en, wanneer van toepassing, leerlingen, gemeenten en/of (regionale)werkgevers.
De school informeert belanghebbenden minimaal jaarlijks op toegankelijke manier over haar doelen en werkwijze, en over de resultaten die zij heeft behaald.
De schoolleiding analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verwerkt deze wanneer nodig in het (verbeter)beleid, zodat dit bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs.
Daarnaast gebruikt de school de uitkomsten van de evaluatie om de sturing te verbeteren. Zij maakt daarbij duidelijk welk effect de inbreng van belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid.